

Vasaitis, Jonas 1 10 62 1406 So. 57th Ave. CHICAGO 50, ILL.

ITALU PREMJERAS TARPINIKAUJA MASKVOJ

TAUTINĖ KINIJA VETUOS MONGOLIJOS PRIĖMIMĄ Į JUNGTINIŲ TAUTŲ NARIUS

Preidentas Kennedy viceprezidento Čeng neperkalbėjo

WASHINGTONAS, D. C. — Po dviejų dienų diskusijų tarp prezidento Kennedžio ir Tautinės Kinijos viceprezidento bei premjero Čen Čeng nuomonių skirtumai dėl Mongolijos priėmimo į Jungtinių Tautų narius pasilikę kaip buvę. Tik komunistinės Kinijos klausimu abu valstybės vyrai sutarė spirtis, kaip galint, šio klausimo išsklaidyti JT susirinkime ir Peipingo priėmimui i narius.

Čen Čeng savo vyriausybės tvirtą laikymąsi prieš Mongoliją atskleidė Amerikos spaudos klube. Jis pasakė, kad Tautinė Kinija imsis visų priemonių, numatytų JT čartoj, pastoti kelia Mongolijos priėmimui į Jungtines Tautas.

Tautinė Kinija, kaip vienas iš penkių didžiųjų ir nuolatinių JT Saugumo Tarybos narių, turi veto teisę, kokią turi JAV, SSSR, Anglija ir Prancūzija.

Kennedžio ir Rusko, valstybės sekretoriaus, argumentai, kad Tautinė Kinija, panaudodama veto teisę prieš Mongoliją užrūstins naujasias Afrikos, Azijos šalis, Čengo nepaveikė. JAV vyriausybė yra nuomonės, kad ji kartu su Tautine Kinija ir kitais Vakarų draugais gali pastoti kelia komunistinės Kinijos priėmimui į Jungtines Tautas, jei įsileis Mongoliją. Jei būtų užblokuota Mongolija, Afrikos, Azijos šalis užsirstintų, nes už tai Sovietai neįleistų i narius Mauretanijos, naujos Afrikos valstybės.

Bendrame Kennedžio-Čengo komunikate, paskelbtame trečiadienį, pasakyta tik tiek, kad buvo pasikeista nuomonėmis apie Mongoliją, bet pabrėžtas bendras nustatymas priešintis komunistinės Kinijos priėmimui.

Kennedžio vyriausybė yra nusistačiusi užmegzti diplomatinius santykius su Mongolija, seniausiu Maskvos satelitu, tas reikią, ją pripažinti nepriklausoma valstybe. Tautinė Kinija ir kitos antikomunistinės šalys Azijoje šitokio Amerikos nusistatymo negali suprasti.

Ateities kare žūtų 50 mil. amerikiečių

15 mil. būtų galima išgelbėti

WASHINGTONAS, D. C. — Gynybos sekretorius McNamara, prašydamas pinigų civilinei apsaugai, kalbėjo atstovų rūmų karinių reikalų komitete, kad kilus atominiam karui, žūtų 50 milijonų amerikiečių ir dar 20 milijonų būtų pavojingai sužeista.

Civilinės apsaugos priemonėmis būtų galima šias žmonių aukas sumažinti 15 milijonų. Neturint priešatominio slėptuvių, bomba išžudytų radioaktyviais spinduliais didmiesčio gyventojus ir tuo atveju, jei ji kristų nuošaliai mieste.

Pradėjus daugiau kalbėti apie atominę karą galimybės, prez. Kennedy pavėdė civilinę apsaugą gynybos departamentui ir paprašė prie senojų \$93 mil. biudžeto pridėti dar \$207 mil. Gynybos departamentas išstirs jau pastatytus rūsius, tunelius, kurie būtų tinkami apsaugai nuo radioaktyviųjų spindulių ir reikalau, kad tokie rūšiai būtų statyti federaliniuose naujose namuose. Slėptuvėse bus sudėta maisto ir vandens mažiausiai 5 dienoms.

IŠ VISO PASAULIO

Kongiečių skerdynės

LEOOLDVILLE, Kongas. — Prieš savaitę Luntu tautelės kariai Kasai provincijoje užpuolė Kongo kariuomenės vilkstinę ir nužudė 20 kareivių. Po to Kongo kareiviai ryžosi atsikėryti. Jie sudegino šimtus trobelių ir nužudė 600 Luntu tautelės narių, vyrų, moterų ir vaikų.

Paleis Mau-Mau vadą

LONDONAS. — Anglijos kolonijų ministeris Ian Mcleod įsakė paleisti už dviejų savaičių Kenijos kolonijos teroristų Mau-Mau vadą Jomo Kenyatta. 1953 metais jis buvo nuteistas kalėti septynerius metus, paskui ištremtas į tolimą provinciją. Daugeliui kenijiečių jis vs dar yra "mesjū" ir rimčiausiu kandidatu į prezidentus, kai Kenijai bus suteikta nepriklausomybė.

Užėmė Portugalijos koloniją

COTONOU, Dahomeja. — Nauja valstybė Vakarų Afrikoj, Dahomeja, užėmė nedidelę Portugalijos koloniją Ajuda, Dahomejos-Nigerijos pasieny. Portugalų įgaliotiniai pasitraukė į Nigeriją, prieš tai sudegindami administracijos rūmus. Dahomeja išskėlė ant rūmų griuvėsių savo vėliavą ir tinkamai atšventė "pirmą pergalingą karą prieš Portugalijos kolonialistus".

Saugumo pareigūno žinios - klaidingos

Nežino, kur gimė motina

WASHINGTONAS, D. C. — Kongreso priešamerikinės veiklos komitetas paskelbė, kad gynybos departamento saugumo agentūros (NSA) direktoriaus padėjėjas Maurice Klein suteikė apie save klaidingas žinias.

NSA yra tokia slapta įstaiga, kad gynybos departamentas net nesako, ką ji iš tikrųjų veikia. Paliestas pareigūnas teisinosi, kad jis tik per apsilėidimą nesurašęs tikslų duomenų apie save. Kongreso komitetas apklausinėjo, be Kleido, dar ir agentūros direktorių Wesley Reynolds, norėdamas nustatyti, kokie tipai buvo Bernon Mitchell ir William Martin, kurie dingo iš šios slaptos agentūros praieitais metais ir po kurio laiko išnėrė Maskvoj, kaip seni komunistų agentai.

Klein pirma nuneigė, paskui prisipažino, kad jis pakeitė savo vardus Morris Harry į Maurice Harold. Vienoj vietoj jis parašė, kad jo motina gimė Rusijoje, kitoj vietoj, kad Amerikoj. Jis prisipažino, kad Harvardo universiteto nėra baigęs, kaip buvo užrašęs tarnybos formuliare. Jis ten studijavęs vieta maisto ir vandens mažiausiai 5 dienoms.

Gynybos sekretorius Robert McNamara Kongreso karinių operacijų pakomitečio posėdyje pareiškė, jog keli milijonai amerikiečių ("gal net kelios dešimtys milijonų") žūtų, jei prieš Amerika būtų panaudoti branduoliniai ginklai. Esa prezidento Kennedžio naujas civilinės gynybos planas išgelbėtų mažiausiai nuo 10 iki 15 milijonų gyvasčių.

PIETŲ VIETNAMAS MOBILIZUOJASI

Prez. Kennedy žada paramą kovoj prieš komunistus

SAIGONAS, Pietų Vietnamas. — Antikomunistinė Pietų Vietnamo vyriausybė įsakė stoti i kariuomenę nuo rugpiučio 15 dienos visiems sveikiems vyrams nuo 25 ligi 33 metų amžiaus. Dabartinės armijos pajėgos nebepajėgia atsilaukyti prieš komunistų partizanus ir teroristus, remiamus Šiaurės Vietnamo.

Po JAV viceprezidento Johnsono atsilankymo Saigone šią vasarą, Pietų Vietnamas, padedant Amerikai ginklais ir instruktoriais, perėjo į ofensyvą prieš komunistų partizanus, terorizuojančius nuošalių kaimų ir miestelių gyventojus. Komunistai patyrė didelį nuostolių, bet užuot atsitraukus ir palikus kraštą ramybėj, pradėjo telkti dar didesnes jėgas.

Šiomis dienomis jų teroristai pasirodė sostinės Saigono gatvėse. Nuo jų granatos žuvo policininkas ir kareivis. Komunistai įsėėjo, kad tai yra pradžia jų didesnės teroristinės akcijos.

Po Laoso — P. Vietnamo eilė

Komunistai, užėmę pusę Laoso, ten laikinai apriomo. Savo partizanus jie nukreipė į Pietų Vietnamą, kuris jau ir taip buvo teriojamas iš kito šono, — iš Šiaurės Vietnamo.

Apie Laoso ir Pietų Vietnamo pavojus trečiadienį priminė prezidentas Kennedy ir Tautinės Kinijos prezidentas Čen Čeng bendrame komunikate. Jie pareiškė susirūpinimą Laoso ateitimi, o apie Pietų Vietnamą prez. Kennedy pasakė, kad Jungtinės Valstybės yra nusistačiusios neužleisti komunistams, neduodant Pietų Vietnamui reikalingos pagalbos.

Isisteigė 1954 metais

Antikomunistų Pietų Vietnamo ir komunistų Šiaurės Vietnamo valstybės isisteigė 1954 metais po prancūzų pralaimėto karo prieš komunistų partizanus Indokinijos kolonijoje. (Kitos dvi valstybės iš Indokinijos kolonijos yra Laosas ir Kambodija).

Komunistai užgrobė Vietnamo šiaurinę dalį, o pietinę atidėjo tolesniam laikui, Tas laikas, atrodė, yra atėjęs. Pietų Vietnamas turi 13 milijonų gyventojų. Jis įkurdino 850,000 pabėgėlių iš Šiaurės Vietnamo.

— Japonija atmetė JAV prašymą duoti leidimą įrengti Janponijoje atominį povandeninių laivų bazę.

Kongas organizuoja naują vyriausybę

Premjeras — antikomunistas, bet nepatvirtintas seimo

LEOPOLDVILLE, Kongas. — Prezidentas Kasavubu parinko ligšiolinį vidaus reikalų ministrą Cyrille Adoula sudaryti naują vyriausybę, atsistatydinus premjerui Joseph Ileo.

Vyriausybės pertvarkymas daromas dėl parlamentarinės tvarkos reikalavimų. Joseph Ileo vyriausybė nebuvo patvirtinta parlamento, nes jis buvo išvaikytas. Po didelių JT pastangų parlamentas buvo susauktas ir pasirodė, kad lumumbininkai, prokomunistai, tebėra stipriausiąją jėga.

Adoulos vyriausybė turės gauti parlamento pritarimą, bet tuo tarpu neaišku, ar parlamentas bus jam palankus. Adoula yra socialistas, buvęs Lumumbos, dabar jo įpėdinio-Gizengos priešas. Tik susitarus su Katangos provincija, kuri tuo tarpu parlamentą boikotuoja, yra pagrindo tikėtis, kad naujasis premjeras gaus pasitikėjimą. Priešing atveju vyriausybę sudarytų Gizenga ar kuris kitas lumumbininkas.

Gizenga — vicepremjeras

Paskutinėmis žiniomis, komunisto Gizengos (Oriento, Kivu provincijų valdytojo) ir prezidento Kasavubu šalininkai parlamente sudarė koaliciją. Parlamentas vienbalsiai patvirtino Adoula premjeru, Gizenga ir du kitus — vicepremjerais.

Antikomunistas Moise Tshombe, Katangos provincijos valdytojas, atsisakė bendradarbiauti su prez. Kasavubu. Per tai į Kongo centrinės valdžia įėjo Lumumbos įpėdinis, Gizenga.

Valstybės pasekretorius Chester Bowles dėstė Nikosijoje, Kipre, JAV ambasadoriams ir jų padėjėjams iš Šiaurės Afrikos ir Vidurinių Rytų, jog Kennedžio vyriausybė stengiasi atsiriboti nuo Eisenhowerio strateginės politikos — smogti kiekvieno ginkluoto konflikto atveju atominėmis bombomis Sovietų Sąjungai.

— New Yorko unių vadai nutarė remti valstybės kontrolierių Arthur Levitt kaip demokratų kandidatą į merus. Prieš Roberą Wagner, dabartinį merą, yra nusistatę miesto ir valstybės demokratų vadai (De Sapio, Prendergast).

UNITED PRESS - NAUJIENŲ Photo Prezidentas Kennedy paskyrė James J. Rowley JAV slaptos tarnybos viršininku. Tą postą jis užims rugpiučio 31 d., kai iš viršininko pareigų pasitrauks U. E. Baughman.

AMINTORE FANFANI POSĖDŽIAUJA KREMLIUEJ SU NIKITA CHRUSČEVU

Diktatorius pareiškęs, kad karo dėl Berlyno nebus

MASKVA. — Italijos ministeris pirmininkas Amintore Fanfani, lydimas užsienio reikalų ministerio Segni trečiadienį atskrido į Maskvą tarpininkauti — savo iniciatyva ar susitarus su JAV, Anglijos ir Prancūzijos vadais — Berlyno konfliktui likviduoti.

Per dieną atbėgo 1,322 pabėgėliai

Rytų Vokietijos policija imasi griežtesnių priemonių

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos valdžia imasi vis griežtesnių priemonių, bet sustabdyti žmonių bėgimą į Vakarų Berlyną negali.

Antradienį Vakarų Berlyne užsirašė 1,322 vokiečiai, atbėgę per pastarąsias 24 valandas iš Rytų Vokietijos. Dalis užsirašo vėliau. Pridėjus prie 80,000 užsirašusių pabėgėlių, kurie pabėgo iš Rytų Vokietijos liepos mėnesį, dar neužsirašusius, gausis nuostabiai didelis skaičius, gal 40,000.

Drądzia keliauti į V. Berlyną

Rytų Vokietijos valdžia įsėjo savo pavaldinius, kad jie vengtu keliavimo į Vakarų Berlyną. Nors susisiekimas ir laisvas, bet "liaudies policija" stabdo įtariamus ir grąžina atgal. Ypač griežtų priemonių imasi prieš rytų berlyniečius, kurie dirba Vakarų Berlyne. Tokių yra apie 50,000, bet jų skaičius mažėja.

Daugis yra areštuota, daugis buvo išmesti iš butų, varomi iš krautuvių, kadangi jie dirba "kapitalistams".

Rytų Vokietijos diktatorius Walter Ulbricht kalbėjo Londo laikraščio korespondentui, kad pabėgėlių viliojimas yra dalis šaltojo, psichologinio karo, vedamo iš Vakarų Berlyno Vakarų šalių, kurių siekis esąs sugriauti Rytų Vokietijos ekonominį gyvenimą. Ilgiau komunistai to nebepakesia.

Vilnietė žavėjo JAV turistus

(E) Liepos 19 d. į Vilnių atvyko nauja JAV turistų grupė, kurių dauguma esą nematė Lietuvos daigium kaip 50 metų... Jie autobusais buvo vežjami po Vilnių, juos, anot "Tiesos", žavėjusi greitakalbė vilnelė, Gedimino pilis su LTSR vėliava, snabzdandios liepos... Apie Vilnių jiems pasakojo istorikas J. Jurginis. Vieno turisto — B. Černy-Černiausko — pasisakymu jie JAV-se "teskaite" propagandinį angly k. leidžiamą sovietinį žurnalą "USSR" ir pažangiąją JAV lietuvių spaudą, tad "žinojė", kas Lietuvoje dedasi. Autobusu pavezioti jie patvirtino — taip, pirmieji išpūdziai malonūs.

— Liepos 20 d. į Vilnių atskrido grupė škotijoje nuo seniau gyvenančių lietuvių. "In-turisto" Lietuvos skyriaus valdytojas A. Sultkus pranešė, kad per pirmą pusmetį Lietuvą aplankė apie 500 užsienio turistų, daugiausia iš JAV, Čekoslovakijos ir Lenkijos. Pravažiuojantiems užsienio turistams Vilniuje leidžiama išbūti 2-3 dienas. Apie 500 turistų laukiama Lietuvoje ir antrąjį šių metų pusmetį.

Italija į šį konfliktą nėra tiesioginiai įvelta. Ji nepriklauso prie tų keturių didžiųjų karo nugalėtojų, kurie po karo pasidalino zonomis Vokietiją ir sektoriais Berlyną, o šandien yra taip susirieję, kad graso vieni kitiem atominiu karu.

Po posėdžio su Kremliaus diktatorium, premjeras Fanfani pakartojto ir liepė įsidėmėti Chrusčevu pareiškimą, kad jis yra įsitikinęs, jog karas dėl Berlyno bus išvengtas, bet derybos tarp SSSR, Amerikos, Anglijos ir Prancūzijos nesusipratimams Berlyne pašalinti esančios būtinis.

Tenka laukti viršūnių konferencijų

Paryžių, kur šiomis dienomis prasideda JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministerių konferencija Belyno klausimu, kalbama kaip apie tikrą dalyką, kad rudenį, po Vakarų šalių viršūnių konferencijos planuojama tokia konferencija su pačiu Chrusčevu.

Vakarų užsienio reikalų ministrai ieškos Paryžiaus konferencijoj naujų formulių Berlyno konfliktui pašalinti. Svarstys ir karinių priemonių suderinimą, reikalui ištikus. Bet Vakarų diplomatinė ofensyva — kaip išsireiškė valstybės sekretorius Dean Rusk — yra dar didesnis dalykas.

Po rinkimų Vokietijai rugsėjo 17 dieną, kada bus paaikšėjė laimėtojas (Adenaueris ar Willy Brandt), JAV, Anglijos ir Prancūzijos vyriausybių vadai atrinks savo užsienio reikalų ministrų formulę Berlyno ginčui pašalinti ir pasiūlys Chrusčevui.

Italijos premjeras Fanfani, kad ir "pašalinis", turi savo formulę, ir grįžęs iš Maskvos, painformavo Vakarų sąjungininkas, ką j tai bus atsakęs Kremliaus diktatorius.

Chrusčev nepasitiki vokiečių komunistais

Abejoja, ar Rytų Vokietijos "liaudies" armija kariautų

WASHINGTONAS, D. C. — Gynybos sekretorius Robert McNamara yra nuomonės, kad Nikita Chrusčevas didžiai abejoja, jog Rytų Vokietijos armija, milicija kariautų už Sovietų Sąjungą, jei ji išprovokuotų ginkluotą konfliktą dėl Berlyno.

McNamara, būdamas atstovų rūmų karinių reikalų komitete, priminė, jog Vakarai pervertina raudonosios armijos galią, pamiršdami, kokią našta, o gal ir rimtą pavojų, sudaro Maskvai jos satelitai, jei prasidėtų karas.

"Aš labai abejoju, kad Chrusčevas pasikliautų Rytų Vokietiams Vilniuje leidžiama išbūti 2-3 dienas. Apie 500 turistų laukiama Lietuvoje ir antrąjį šių metų pusmetį.

Lietuvio gydytojo tautiniai idealai

(Pranešimas, skaitytas Trečiame Amerikos Lietuvių Gydytojų suvažiavime New Yorke, 1961 m. birž. 25)

Pradėdamas noriu priminti Dr. Vinco Kudirkos reikalavimus lietuvių gydytojo visuomeniniam darbui: gerai apsiginklavus medicinos žiniomis, neužsidaryt vienoje siauroje gydytojo specialybėje, o sykiu kelti viešą apšvietimą, politinį tautos išsilavinimą, būti uoliu liaudies švietėju, tautinio susipratimo žadintoju.

I

Tautiniai idealai liečia mūsų tautos ateitį Lietuvoje ir už jos sienų, ypač Amerikoje. Trumpai tariant mes norim ir siekiame, kad Lietuva būtų vėl nepriklausoma valstybė ir kad Amerikos Lietuvių Bendruomenė būtų tautiniai aktyvi, gyva ir nemari per ištais kartas. Kad Lietuva būtų inkorporuota Sovietų Sąjungon ligiems laikams sunku priieiti, nes tai būtų skaudus smūgis mūsų tautiniam gyvenimui. Rusai toliau dėty pastangas mus asimiliuoti ir sunaikinti. Po to kai Afrikos tautos baigia išsilaisvinti iš kolonijų būklės, sunku pateisinti Rytų Europos tautų pavergimą, nors tai būtų puošiama socializmo ar komunizmo skraiste.

Dėl mūsų tautos politinės ateities atrodo, kad ji pribrendusi būt nepriklausoma valstybė ar tai federacijos su kitom dviem Pabaltės valstybėm, Latvija ir Estija, ar didesnė federacijos tarpinari valstybių tarp Baltijos ir Juodosios jūrų. Dabartinė Lietuvos Tarybų Respublika turėtų būti pakeista liaudies respublika.

Lietuvos sienos Rytuose turėtų eiti pagal 1920 m. taikos sutartį su Maskva, nes yra skriaud-

da, kad dideli Lietuvos plotai palikti Baltgudijai už dabartinės sienos.

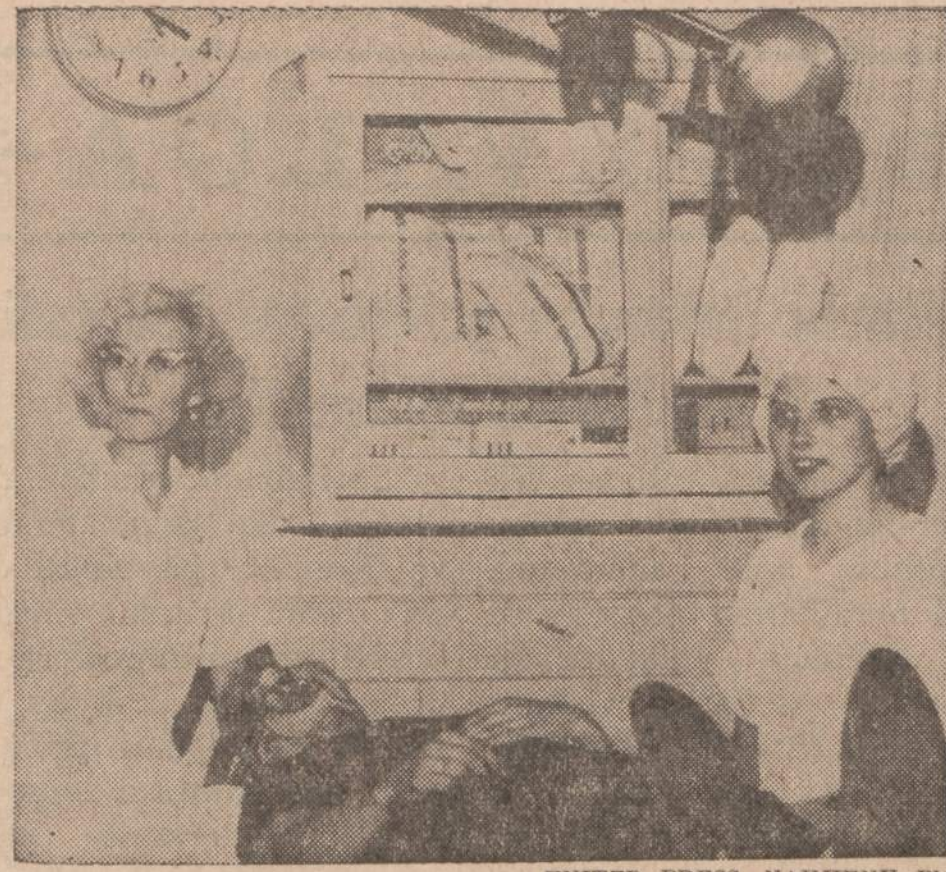
Mažoji Lietuva, kurią Sovietų Rusija prijungė sau, kaip Kaliningrado sritį, turėtų būti perleista Lietuvos TSR. Būtų didžiausia žala ir neteisybė, jei Rusija valdytų Mažąją Lietuvą, už kurią šimtmečiais buvo kariavę su kryžiuočiais ir lietas mūsų protėvių kraujas. Rusų prezidentijos valdyt Mažąją Lietuvą jokiais sumetimais nepateisina, ir abi Lietuvos turėtų būti sujungtos į vieną valstybę, kaip istorinį plotą mūsų tautai gyventi užuot deportavus mūsų priešauklį Azijos kolonizuot.

Kiekvieną tautą brangina ir gerbia savo praeitį. Rusija netik falsifikuoja Lietuvos istoriją, bet stengiasi sunaikinti jos istorines liekanas. Lietuvos pilii griuvėsiai yra verti nemažiau archeologų dėmesio kaip Graikijos, Egipto ir kitų kraštų kultūrinės liekanos. Tos pilys buvo pastatytos tais laikais, kai šimtmečiais ėjo sunkios kovos su vokiečiais kryžiuočiais, kardininkais ir kitais priešais; jos yra mūsų tautos prisūmo liudytojos. Tai nėra feodalizmo grėsmė, kaip Chruščiovas teigia; dabar tos griuvėsios pilys turėtų būti restauruotos, paverstos muziejais, kultūros namais, archyvais, kur būtų surinktos senienos ir visa, kas liudija apie lietuvių tautos garbingą praeitį. Maskva savo Kremlių pavertė tautine šventove užuot jį nugriovus ir sunaikinus, kaip carinio despotizmo lizdą, ir panašiai buvo pasielgta su Krėvos pilim, perduota Baltgudijai.

Jei norima vilioti ir traukti užsienio lietuvius lankyti Lietuvą, tai atstatytos pilys būtų viena iš svarbiausių atrakcijų. Rusai neleidžia užsienio lietuviams lankyti kaimų ir nuskurdusių kolūkių; tai klausimas, koks tikslas lietuviams vyksti į gimtąjį kraštą, jei daugumas jų — valstiečių vaikai — negali jų pamatyti. Maža malonumo išvysti tik Vilnių, kur per daug ryškiai šeiminkauja okupantai.

Pora kitų pavyzdžių. Šio krašto lietuvių knygos nepraleidžiamos į Lietuvą, tuo tarpu iš ten knygos, įvairi propagandinė literatūra ir bolševikų agentų leidžiamas "Tėvynės Balsas", pilnas melo, čia laisvai platinami. Prie įvairių skriaudų, kurias daro rusai vietos gyventojams, reikia paminėti draudimą siųsti vaistus į Lietuvą, net su tenyškū gydytojų receptais. Rusai okupantai save aprūpina vaistais, bet vietos gyventojam vaistų neužtenka, ir jį sveikatos reikalų tenkinimą žiūrima pro pirštus.

Rusijos politika Lietuvos ir kitų Pabaltijos valstybių atžvilgiu dvideidiška, klastinga ir makiaveliška. Ji toliau tęsia menamai savanoriškas jaunimo keliones į Rusijos gilumą ir Aziją, iš kur išvežtieji dažniausia namo negrįžta, o lieka tų kraštų kolonizuoti, nes rusai grįžimą atgal sulaiko visokiom priemonėm. Jei tremtiniai iš Sibiro parvyksta atgal į Lietuvą, tai rusai jiems sudaro įvairių kliūčių apsigyventi Lietuvoje, gauti butą ir darbą ir tokiu būdu juos priverčia keliauti atgal neva savarankiškai į Sibirą ar kitas Rusijos vietas ir ten gyventi. Sovietų Rusijos politika pavergtųjų tautų atžvilgiu yra prorusiška ir slavofiliska, ji nemažiau nacionalistinė, kaip Hitlerio, tik apie tai garsiai nekalba, o prisidengia internacionalo šūkais. Tuo atžvilgiu Sovietų Sąjungos tautos nelygiai traktuojamos. Po didžiariusių, kurie stovi centre, kaip "vyresni broliai", pirmoj eilėj rikiuojami ukrainiečiai ir baltgudžiai, kurie stipriai proteguojami, nes Maskvos teigimu jie yra tie patys rusai ir j juos žiūrima, kaip į talkininkus imperialistinei politikai. Bet su ne, slaviškos kilmės tautom, jų pavergtom, rusai dabar elgiasi panašiai kaip carų laikais ar dar blogiau, ypač, jei tos tautos stengiasi ginti savo savarankiškumą. Prie Baltgudijos buvo prijungta 1939 m. Vilniaus krašto rytinė dalis, kurią Lenkija užgrobė iš Lietuvos Želigovskio pagalba 1920 m. ir valdė naikindama lietuvių apie 20 metų. Tačiau kai 1939 m. Rusija sykiu su Hitleriu pasidalijo Lenkiją, tai Lietuvai buvo grąžinta su Vilniū tik maža dalis tos srities, kuri buvo pripažinta Lietuvai pagal 1920 m. Maskvos taikos sutartį, o didesnė dalis buvo perduota Baltgudijai; tokiu būdu tos Vilniaus krašto dalies lietuvių ir toliau skęsta slavų jūroj. Rusija yra geraširdė ir dosni ten, kur laisvę reikia suteikti Afrikos tautom, kurios suda-

Pekin (III) skubios pagalbos kambarys, kur 26 asmenims yra duodamas deguonis. Jie apsinuodijo amonijos dujomis, kai amonija gagebancioje baržoje prakiuro vamzdis ir amonijos dujos pasklido visoje apylinkėje, dvylikos ketvirtinai mylių plote. Apie 14,000 žmonių priversti buvo apliešti savo namus ir laikinai ieškoti prieglaudos kitur, kol pavojus praėjo.

ro Vakarų Europos kolonijas. Bet kai eina kalba apie nepriklausomybės grąžinimą Pabaltijos tautom, tai Rusija šaukia, kad tai jos vidaus reikalas ir niekas negali jam kliudyti tas tautas asimiliuoti ir virškinti, kaip kolonizacijai grobį. Lenkija už prarastas žemes Ukrainos ir Baltgudijos naudai buvo kompensuota dideliais plotais iš rytinės Vokietijos, ko tačiau Vakarų valstybės dar nepripažino. Apie grąžinimą Lietuvai Mažosios arba Prūsų Lietuvos, dabar Kaliningrado srities, Rusija tyli, lyg lietuvių tautai jį pripažinti tik kamininko teises be politinės nepriklausomybės, likti pavergta kolonija, kuriai taikomi genocidiniai eksperimentai: baudžiava kolūkiuose, jaunimo deportacijos į Sibirą, rusų plūdimas į Lietuvą, kad greičiau sunaikint arba surusint mūsų tautą. Nors II pasaulinio karo metu Lietuva buvo beveik neutrali, bet ji turėjo didelius nuostolius žmonėmis, nes neteko beveik pusės savo gyventojų. Ji neteko viso nepriklausomybės laikų priešauklį (apie pusę milijono) ir po karo dėl masinių trėmimų į Sibirą, kurie buvo vykdomi keršijant už partizanų veiklą, lietuvių skaičius savo krašte sumažėjo dar keliais šimtais tūkstančių. Prof. K. Pakštas teigia, kad nuo 1941 m. iki 1950 rusai ištrėmė apie 300,000 lietuvių į vergų stovyklas. Bet tai labai optimistinis skaičius. Jei dabartinė Lietuvoj beveik nėra gyventojų priešauklį arba tik mažia, tai čia kalta okupanto genocidinė politika, kuri neleidžia lietuvių kilmės žmonėm laisvai gyventi savo krašte, o deportuoja juos į Rusijos gilumą, kad jie ten sutirptų ir asimiliuotus rusų masėj. Prof. K. Pakštas straipsny "Mažosios tautos" L. Enc. t. 18 nurodo, kad beveik per 100 metų lietuvių skaičius priaugo labai nežymiai. 1861 m. lietuvių buvo 1,990 tūkst., o 1957 m. 2,248 t., t. y. priaugo apie 250,000. Dalis emigravo į Ameriką, apie 350,000, o tarp 1861—1921, kai buvo draudžiama lie-

tuvii spauda, susiavinta apie 1,200,000 lietuvių Vilniaus gub. — Vilniaus, Ašmenos, Lydos apskrityje ir kitose vietose, o Maž. Lietuvoj per tą laiką suvokietinta 350,000; tad lietuvių tautos nuostoliai siekia apie 1,900,000. Per 100 metų Rusijos valdžioj lietuvių padaugėjo tik 12%, nes skurdas, emigracija, trėmimai ir priverstinis nutautinimas labai mažino lietuvių priešauklį.

Lietuvių tauta, tiek Rusijos, tiek Vokietijos okupacijos gyveno anabozio būklėj, tarp gyvybės ir mirties, beveik neturėdama tautinio priešauklį. Trumpam nepriklausomybės periode mūsų tauta parodė daug gyvastingumo, davė nemažą natūralų priešauklį, augštesnį, kaip kitos Pabaltės valstybės — Latvija ir Estija. Jei tokia vergijos būklė tęsis toliau, tai Amerikos ir kitų pasaulio kraštų lietuvių turėtų dėt pastangas, kad Lietuva būtų išlaisvinta iš Maskvinio burliokų jungo ir sudaryt neutralią valstybę arba blogesniu atveju J. A. V. kontrolėj sudaryt vieną iš jos valstybių, panašiai kaip Havajų salos. Taip pat ir kitos dvi Pabaltijos valstybės, Latvija ir Estija, turėtų eiti tuo pat keliu į išsilaisvinimą iš Maskvos priešpaudos.

II

Kokie mūsų idealai dėl Amerikos lietuvių? Pagrindinis tai lietuvių išlaikymas. Amerikos lietuvių didžiausia tragedija, kad jie nesugeba paruošt savo vaikų įpėdiniais tautiniam darbui. Senieji lietuvių baigia išmirti, naujos emigracijos iš Lietuvos neturim, o priešauklis iš čia gimusių lietuvių vaikų beveik nėra. Iki šiol dar nevisai išaiškintos priežastys, kodėl lietuvių taip greit nutautėja, jau čia gimę pirmos kartos vaikai beveik neįsijaučia bendro turį su lietuvių. Ne visos tautos taip greit pasiduoda asimiliacijai, pvz. lenkai, italai, žydai, negrai, portorikiečiai (ir bendrai ispanai) yra daug atsparesni nutautėjimui už lietuvius. Atrodo, kad Amerikos lie-

tuviai neįvertina tautinės mokyklos reikšmės auklėjimui. Vokietijos kelių tūkstančių lietuvių bendruomenė turi net gimnaziją, o J. Valstybėse, kur gyvena apie pusę milijono lietuvių, nėra net pilnos pradžios mokyklos, o tik šeštadieninės, nekaltant apie aukštesnę mokyklą gimnazijos tipo arba kolegiją ir kursus augštesnio laipsnio, kur būtų ruošiami lituanistikos mokytojai. Tiesa, tyra JAV pora vidurinių pranciškonų Maine valstybėje. Abi įsteigtos lietuvių pastangom ir lėšom, bet mažai tarnauja lietuvių reikalom, nes mokyklos vedamos anglų kalba ir negali būt pripažintos lietuvių židiniai. Pranciškonai skelbia, kad j jų programą įeina lietuvių kalba, bet tuo tarpu jie turi mažai mokinių, tik apie 50 šimtui vietų. Abi mokyklos rūpinasi misijom tolimuos kraštuos ir nenori matyti, kad šio krašto lietuvių jaunimui verkiant trūksta lietuviško žodžio ir dvasios ir kad jis skęsta amerikonejimo jūroj. O tų mokyklų, sulietvinimas ir sutelkimas jose mūsų jaunimo daugelį sulaukytų nutautėjimo, jei tų mokyklų vadovybė nuosirdžiai rūpintų ne tik tikybiniais, bet ir tautiniais lietuvių reikalais.

Lietuvių inteligentų išmirimas eina greitai tempu, o paruošt jiems pavaduotojų čia vietoj ne-

galim, ir iš Lietuvos nėra naujų išmoksintų ateivių, kurie papildytų mūsų retėjančias eiles. Nors čia yra sąlygos išeit universitetu lygio lietuvių kursą: kalbą, istoriją, literatūrą, bet negirdėt, kad mūsų studentija interesuotųs tomis sritimis, kuriose aukštesnę mokyklą gimnazijos tipo arba kolegiją ir kursus augštesnio laipsnio, kur būtų ruošiami lituanistikos mokytojai. Tiesa, tyra JAV pora vidurinių pranciškonų Maine valstybėje. Abi įsteigtos lietuvių pastangom ir lėšom, bet mažai tarnauja lietuvių reikalom, nes mokyklos vedamos anglų kalba ir negali būt pripažintos lietuvių židiniai. Pranciškonai skelbia, kad j jų programą įeina lietuvių kalba, bet tuo tarpu jie turi mažai mokinių, tik apie 50 šimtui vietų. Abi mokyklos rūpinasi misijom tolimuos kraštuos ir nenori matyti, kad šio krašto lietuvių jaunimui verkiant trūksta lietuviško žodžio ir dvasios ir kad jis skęsta amerikonejimo jūroj. O tų mokyklų, sulietvinimas ir sutelkimas jose mūsų jaunimo daugelį sulaukytų nutautėjimo, jei tų mokyklų vadovybė nuosirdžiai rūpintų ne tik tikybiniais, bet ir tautiniais lietuvių reikalais.

Lietuvių inteligentų išmirimas eina greitai tempu, o paruošt jiems pavaduotojų čia vietoj ne-

(Bus daugiau)

Galima įsigyti naujai išėjusią Amerikos lietuvių K. B. Kraučūno knygą SIAURUOJU TAKELIU

178 dideli puslapiai, daug paveikslų. Autorius labai vaizdžiai aprašinėja savo gyvenimą. Ypač įdomi yra jaunatvė, susitikimas su stipresniais lietuvių dainininkais, Lietuvos parapijų bei Amerikos lietuvių chorai ir kasdieninis šeimos gyvenimas. Knyga galima įsigyti pas patį autorių, parašius jam į Daynard Drive, Canton, Conn., arba NAUJIENOSE, pasiuntus joms \$2.00 čekį arba Money Orderį tokiu adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., CHICAGO 8, ILLINOIS

4 1/4%

mokame už santaupas, padėtas investavimo sąskaiton. Už paprastoj sąskaitoj laikomus pinigūs mokame 4%.

Dabar mūsų turtas jau viršija \$20,000,000.00

Didžiausioji ir stipriausioji Bridgeporto taupymo įstaiga. Per 65 metus nuolat mokame aukščiausius dividendus, suderintus su santaupų saugumu.

ALBERT J. AUKERS, Prezidentas

District Savings AND LOAN ASSOCIATION
3430 SOUTH HALSTED STREET • CHICAGO 8, ILLINOIS • CHICAGO 8, ILLINOIS
NEW OFFICE HOURS: MONDAY and TUESDAY 9 A.M. to 4 P.M. / WEDNESDAY CLOSED / THURSDAY 9 A.M. to 3 P.M. / FRIDAY 9 A.M. to 3 P.M. / SATURDAY 9 A.M. to 3 P.M.

DĖL SIUNTINIŲ Į LIETUVĄ

Labai dažnai žmonės daro klaidas ir siunčia ne tai, ką reikia siųsti. Prieš sudarydami siuntinį, pasitarkite su mūsų prityrusiais tarnautojais, kurie teisingai patars, ką siųsti ir ko nesiųsti.

LIETUVIŲ KOMPANIJA

WORLD PARCEL SERVICE

3320 SO. HALSTED ST. CHICAGO 8, ILL. YA 7-0677

4 1/4%

DABAR MOKAME

VISOMS TAUPOJIMO SĄSKAITOMS

Indėliai apdrausti iki \$10,000.00

Duodame paskolas už namus nuo vienerių iki dvidešimties metų lengvais mėnesiniais išmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N.

4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO, ILL.

Lafayette 3-3248

Sekretorius CHARLES ZEKAS

Valandos: Kasdien nuo 9 ryto iki 4:30 po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta

1909

1961

Taupyk stipriausioje CHICAGOS TAUPOJIMO BENDROVĖJE

4 1/4%

Turtas — \$80,000,000.00

Atsargos Fondas

\$7,500,000.00

Dividendas mokamas visoms santaupoms

Justin Mackiewicz, Chairman of the Board
Justin Mackiewicz Jr., President

FREE PARKING

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

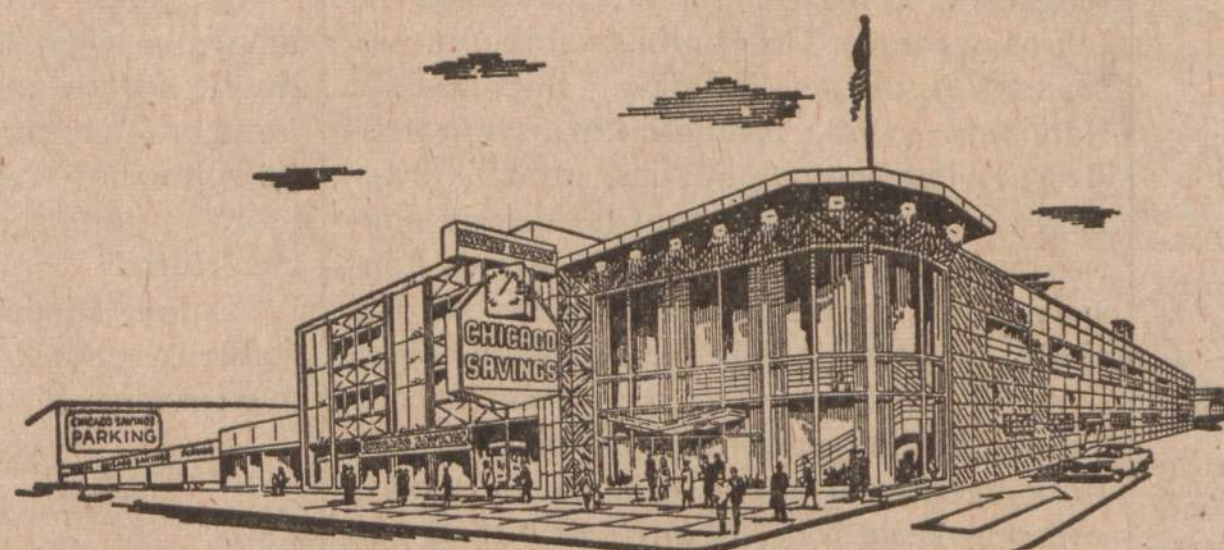
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32 (Archer Ave. at Sacramento) PHONE: Virginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt., nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visal neatidaro.

check local regulations

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — THURSDAY, AUGUST 3, 1961

Taupykite ir darykite paskolas Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre, 6239-45 South Western Ave., kur Chicago Savings Bendrovė teikia prienamiausias sąlygas paskolų aplikantams ir apdrausto patarnavimų taupytojams per 37 metus.

CHICAGO SAVINGS yra viena iš įdomiausių ir gražiausių įrengtų Taupymo Bendrovių visoje Chicagoje. Taupytojų patogumui: naujaisi įrengimai, du dideli kiemai automobiliams (vienan įvažiavimas iš Western Ave.) ir daug nemokamų patarnavimų pinigūs taupantiems nariams.

KVIEČIAME.

Chicago Savings & Loan Ass'n

6245 So. Western Avenue

Chicago 36, Illinois

GRovehill 6-7575

JOHN PAKEL, Jr. — President

JOHN PAKEL, Sr. — Chairman

Subscription Rates:
In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje
metams \$13.00
pusi metų \$7.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.25

Užsienioose
metams \$16.00
pusi metų \$8.00
vienam mėnesiui \$1.50

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiestuose
metams \$15.00
pusi metų \$8.00
trims mėnesiams \$4.00
vienam mėnesiui \$1.50

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12-tos.

Britanija stoja į Europos bendrą rinką

Didžioji Britanija nutarė įstoti į šešių Europos valstybių maitų sąjungą, vadinamą Europos Bendrą Rinką, ir jau įteikė aplikaciją jos užsienio reikalų ministerijai susirinkimui. Šie, sveikindami jos žingsnį, pareiškė, kad tai nepaprastai didelės istorinės reikšmės įvykis visos Europos ateičiai.

Britanijos tradicinė politika iki šiol buvo — laikytis atokiai nuo Europos kontinento reikalų, bet žiūrėti, kad jame neįsivaldėtų kuri nors viena valstybė ir nepasidarytų jai pavojinga. Jai rūpėjo, kad tarp kontinento valstybių būtų jėgų pusiausvira.

Britanija kovojo prieš Napoleoną Bonapartą, kuris buvo paėmęs savo valdžion kone visą Europą. Vėliau ji kovojo prieš Vokietijos kaizerį ir šituo tikslu sudarė santarvę su prancūzų respublika, kuri savo keliu susidėjo net su Rusijos autokratija.

Kai po Pirmojo Pasaulinio karo iškilo Vokietijoje diktatorius Hitleris, Britanija vėl sudarė sąjungą su prancūzais, lenkais ir kitais vokiečių priešais. Kadangi Lenkija ir Prancūzija buvo greitai sumuštos, tai Britanijai į pagalbą turėjo eiti Jungtinės Amerikos Valstybės.

Tačiau ir po Antrojo Pasaulinio karo Britanija laikėsi savo tradicinio nusistatymo nesivelti į Europos žemyno reikalus, bet stengtis atstatyti savo ekonominį pajėgumą ir savo politinę galią tarptautinėje politikoje su buvusiųjų savo dominijų pagalba, susivienijusių (britiškų) Tautų Bendruomenėje.

Britanija norėjo pasilikti nepriklausoma nuo Jungtinių Valstybių ir nuo Europos, nors grėsmė Vakarų Europai iš Sovietų Sąjungos pusės privertė britus įeiti į Š. Atlanto Sutarties Organizaciją (NATO) ir laikyti Europoje savo kariuomenės dalinius.

Dvi valstybių grupės

Kai 1957 m. buvo sudaryta Romoje šešių Europos tautų Bendros Rinkos sutartis, britai atsisakė prie jos dėtis. Į ją įėjo Prancūzija, Italija, Sufederuota Vokiečių Respublika (vakarinė Vokietija), Belgija, Holandija ir Luksemburgas. Šios valstybės susitarė palaipsniui griauti muitų sienas, kurios skiria jas vieną nuo kitos, ir po tam tikro laiko muitų sienas visai panaikinti.

Muitų sienos jau yra nugriautos apie 40 nuos. ir, to pasekoje, žymiai pagyvėjo prekių apyvarta tų šešių valstybių plote.

Britai pajuto, kad jų pramonė gali netekti rinkų Europos žemyne, jeigu jie pasiliks izoliuoti. Todėl 1959

APŽVALGA

Lietuvius daktaras priešinasi federalinei sveikatos apdraudai

Atstovų buto komitetas Vašingtone daro viešus apklausinėjimus apie sumanymą teikti medikalinę pagalbą seno amžiaus sulaukusiems žmonėms, įsteigus sveikatos Saugumo (Social Security) sistemą.

Tokių sumanymų yra įteikusi JAV kongresui prezidento Kennedy administracija. Prieš jį veda smarkią propagandą kompaniją American Medical Association valdyba.

Tarp liudininkų, priešingų administracijos sumanymui, kalbėjo liepos 28 d. kongresinio komiteto apklausinėjimuose ir vienas daktaras lietuvis iš Chicago — Zenonas Danilevičius.

Jisai kartojė seniai žinomus AMA viršininkų argumentus: kad valstybinė sveikatos apdrauda suvaržysianti gydytojų profesijos praktikavimą; kad dovanai teikiant gydymo pagalbą, jos reikalavimas daug žmonių, kurie tik įsivaizduoja sergą; kad ligoninės bus perpildytos ir jose nebeliks lovų rimtai sergantiems; kad daktarai bus taip apkrauti darbu, jogei nebeturės laiko kaip reikiant savo pacientus gydyti — turės daug laiko gaisinti, rašydami visokius popierius ir atlikdami biurokratinis formalumus.

Dr. Danilevičius sakėsi visa tai patyręs Lietuvoje, kur buvusi įvesta "socializuota medicina". Jisai pats gavo medicinos daktaro diplomą Lietuvoje 1937 m.

Jisai gąsdino kongresinį komitetą, kad, priėmus tą kuklų prez. Kennedy sumanymą, Jungtinės Valstybės įstos į kelią, vedantį teisiog į "socializma" medicinoje — ir į tas visas blygybes, kurias jisai stebėjo savo akimis. Smetonos valdymo laikais Kaune.

Bet Dr. Danilevičius užmiršo, kad Skandinavijos šalyse, Didžiojoje Britanijoje, Austrijoje ir kitose Vakarų Europos

m. suorganizavo "laisvos prekybos" kombinaciją iš 7 kitų Europos šalių, gyvenančių, taip sakant, kontinento pakraščiuose: Švedijos, Norvegijos, Portugalijos, Šveicarijos, Austrijos ir Danijos — ir žinoma, Britanijos.

Tačiau pasirodė, jog ši grupė nėra pakankamai stipri ekonomiškai, kad galėtų sėkmingai lenktyniuoti su Bendros Rinkos sąjunga. Britanijos užsienio prekyba, po kelių metų klestėjimo, susilaukė didelių sunkumų; premjeras Macmillan dabar yra priverstas kelti mokesčius žmonėms ir ieškoti paskolų.

Jisai suprato, kad kitokios išeities Britanijai nėra, kaip stoti į stipresniąją ekonominę Vakarų Europos organizaciją.

Britanija bus priimta. Kiti Laisvosios Prekybos sąjungos nariai taip pat nori stoti į Bendros Rinkos grupę.

Europa vienijasi ekonomiškai. Kai tatai įvyks, Europa pasidarys ekonominė galybė, nedaug menkesnė už Jungtines Amerikos Valstybes.

valstybėse jau seniai veikia sveikatos apdraudus sistemos daug platesnio masto, negu ta, kurią dabar nori įvesti prez. Kennedy, ir nė vienoje jų dėl to medicina nemusmuko. Argi turi būt nuo jų atsilikusi turtingiausia pasaulyje Amerika?

Daug daktarų remia administracijos sumanymą.

Kongresinio komiteto apklausinėjimuose apie Kennedy administracijos medikalinės pagalbos bių kalbėjo visa eilė daktarų iš įvairių miestų ir steitų. Jie protestavo prieš American Medical Association (AMA) klaidinančią propagandą, kuri skelbia, jog Amerikos gydytojai esą priešingi Kennedy administracijos sumanymui.

Pavyzdžiui, Dr. Allan M. Butler iš Detroit, Mich., pasakė, kad jisai atstovauja gydytojų organizacijai Physicians Forum, kuri turi 1,000 narių. Jų pažiūros visai ne tokios, kaip AMA valdybos.

Atstovų buto komitetui darė parodymų, teigiamų ir neigiamų, liudininkai iš kitų profesijų — Amerikos Farmerių Biuro direktorius, Tarptautinės Mašinistų unijos prezidentas, YWCA viešųjų reikalų komitetas ir t. t. Konservatyviška Illinois Fabrikantų sąjunga pasiuntė kongresiniam komitetui protesto rezoliuciją prieš Kennedy administracijos bių.

Kova dėl to biliaus tebeima. Greičiausia, jisai bus priimtas. Bet jeigu kongresas įt atmetstų, tai kitoje sesijoje bus įneštas daug radikalesnis sumanymas — ir jo jau nebesu laikys nei Danilevičiai, nei fabrikantai.

Lietuvos paviljonas gavo garbės pažymėjimą

Lietuvos Paviljonas, įrengtas ALLIAS Chicago's Skyriaus, gavo garbės pažymėjimą:

"American Institute of Interior Designers
HONORABLE MENTION
Government of Independent Lithuania

In recognition of the Excellence of your Exhibit for the Chicago International Trade Fair July 1961.

Awarded by the Illinois Chapter American Institute of Interior Designers.

John Murphy
President of Ill. Chapter
Marc Nelson
Chairman, A.I.D.
International Award Jury"

Sumažės ar padidės?

Namų savininkams, kaip sakoma, bobutė dvejojai kalba. Civilinė federacija, kuri seka namų savininkams uždedamus mokesčius, laikosi tos nuomonės, jog 1962 m. tie mokesčiai padidės. Ir padidės net vienuolika nuošimčių. Jei šiais metais namų savininko mokesčiai yra \$280, tai kitais metais jis turės mokėti \$312.

Visai kitaip kalba Arthur G. Lindell, mero Daley biudžeto direktorius, teigdamas, jog kitais metais Chicago's miesto išlaidos sumažėsiančios net \$120,000. O kai išlaidos bus mažesnės, tai nebūsių reikalo kelti mokesčius.

Pernai padidėjo džiovininkų skaičius

Sveikatos taryba pernai užregistravo 2,815 džiovos liga sergančių žmonių Chicagoje. Palyginus su 1959 m., tas skaičius dvidešimt penkiais didesnis.

Nors pernai džiovininkų skaičius kiek ir padidėjo, tačiau per paskutinius šešerius metus jų skaičius sumažėjo 33 nuošimčių. Prieš kurį laiką P. Ribokas buvo sunkiai plėšiko sužeistas, bet laimingai pagijo, nors dar yra gydytojo priežiūroje.

Auga pasipriešinimas prieš kolchozus

(E) Rūgimas sovietų kontroliuojamoje Rytų Vokietijoje tebevyksta. Pastaruoju metu ūkininkų tarpe krašto pietuose pastebėtas judėjimas išieiti iš kolchozų. Oberlausitz kaimuose valstiečiai rinko pamašus, darė sąrašus norinčių išstoti iš kolektyvinių ūkių.

Komunistiniai agitatoriai deda visas pastangas įkalbėti valstiečius, kad, girdi, išstoję iš kolchozų jie pasunkinsią savo gyvenimą. Šiuo metu Ulbrichto įvykdytas prievartinis ir visuotinis ūkių sukolektyvinimas jau neša "vaisius". Rytų Vokietijos spauda skundžiasi padėtimi gyvulininkystėje. Dėl pašarų stokos išgaisę tūkstantai galvijų. Raud. Kinija buvo žadėjusi atgabenti šimtus tūkstančių tonų sojos ir kitų pašarų, tačiau ligšiol nesulaukta. Ulbrichto režimą ypatingai sunkina ir ta aplinkybė, kad prieš bolševikinimo metodus ir prievartinį vokiečių ūkio jungimą į rytų bloko ūkio sistemą jaučiamas pasipriešinimas ir partijoje bei jos padalinuose.

"NAUJIENOS" KLEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

TRUMPAI

— Juovas Dilys, Naujienų bendradarbis iš St. Catherine's, Ont. (Kanados), aplankė Chicago ir ta proga užsuko į Naujienų redakciją.

— Konstancija Michelkeičiūtė-Kanaukiene dviem savaitėm buvo nuvykusi į E. Milton, Mass., kur aplankė savo pusbrolių, žinomą veikeją, ir buv. Keleivio redaktorių Michelsoną Stasį.

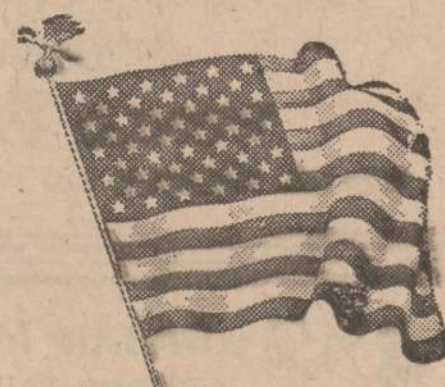
Margareta ir Stasys Michelsonai savo viešnią gražiai priėmė, aprodė Bostono žymesnes vietas ir aplankė daug bendrų pažįstamų. Dabar grįžusi į Chicago p. K. Kanaukiene, savo viešnagė labai patenkinta, dalijasi su pažįstamais ispūdziais.

— Teisininkas Petras Ribokas su ponia ir dukra studente Vida, grįždami iš Cape Cod, Mass. vasarvietės buvo sustoję Chicagoje. Aplankė daug savo pažįstamų ir išvyko į savo nuolatine gyvenamą vietą Omaha, Neb. Prieš kurį laiką P. Ribokas buvo sunkiai plėšiko sužeistas, bet laimingai pagijo, nors dar yra gydytojo priežiūroje.

— Bronė Jonaitytė — Sapockienė daugiau negu penkerius metus išdirbusi Pensylvanija geležinkelių kompanijoje atsakingame poste buhalterijoje, dabar išvyko nuolatiniam apsigyvenimui į Los Angeles, kur yra jos brolis ir duklė. Nori būti arčiau savųjų ir ten kurtis.

— Alvd (Alvudo) visuotinis narių susirinkimas įvyks šį seštadienį, rugp. 5 d., 5 val. po pietų prie arbatėlės p. J. Bosų sodelyje, 6751 S. Claremont av. Alvudo nariai bei jų bičiuliai kviečiami dalyvauti. — Valdyba.

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

Help Keep America Strong
Save regularly with U.S. SAVINGS BONDS

LIETUVOS KLAUSIMAS VIENIJAMOJ EUROPOJ

Politinio Europos vienijimo bandymai ir nepasisekimai

19. Kontingentų panaikinimas bei konkurencijai išvengti priemonių suvaržymas

Asociacijos valstybės palaipsniui atpalaiduoja suvaržymus įvežimui, didindamos kontingentus, kad 1970 m. sausio mėn. 1 diena visi kontingentiniai suvaržymai būtų panaikinti. Sutartis nustatė 1960 m. liepos mėn. 1 d. sudarytą globalinį kontingentą įvežamųjų prekių į Asociacijos valstybes padidinti 20% palyginus su 1959 metais visų įvežtųjų prekių kiekiu. 1961 m. liepos mėn. 1 d. ir pirma liepos visais kitais ateinančiais metais pakelti juos po 20% ir 1970 metais visai panaikinti, įvedus laisvą prekybą. Jeigu, tačiau, naikinant suvaržymus (bedidinant kontingentus) kuriai nors valstybei dėl kurios nors prekių rūšies susidarytų sunkumų (nuostolių), ji gali pasiūlyti Tarybai kitokį sprendimą, kurį apsvarstius gali leisti jį įvykdyti.

Asociacijos valstybės taip pat išpareigoja nevaržyti nustatytą esamo išvežimo Asociacijos valstybių tarpe ir visus tokius suvaržymus panaikinti iki 1961 m. gruodžio mėn. 31 d. Išimtis iš šio sudaro suvar-

žymai viešajai moralei, saugumui, nusi-kalimams, gyvulių bei žmonių sveikafin-gumui apsaugoti, o taip pat išradėjų teisių ir kultūros turtų apsaugai.

Draudžiama visokios valstybinės paramos eksportui tam tikrai prekių rūšiai, sudarančiai privilegijuotą padėtį ir, savaimė, lengvesnę konkurenciją su gaminiams de tokios paramos. Tas ypatingai taikoma viešosioms įmonėms (valdžios laikomoms). Kad būtų galima išvengti kurios nors rūšies privilegijuotos padėties, sutartis draudžia visokios rūšies įmonių (viešas ar slap-tus) susitarimus, kurie vengia laisvos konkurencijos. Ypatingai draudžiami veiksmai siekti laisvoje rinkoje monopolinių teisių, diktuoti sąlygas ir vengti konkurencijos (kaip ir kėlimo gamintojų nenaudai). Taryba kiekvienų metų gali tikrinti tokių veiksmų rezultatus. Sutartis draudžia taip pat visokios rūšies prekių dumping'us.

Išskūrimas

1) "Asociacijos valstybės stoja už tai, kad nebūtų varžomos narių - valstybių piliečių imonių veikla ir išskūrimas kurioje kitoje valstybėje — nario teritorijoje.

2) "Naujų suvaržymų valstybės — nariai netaiko tuo būdu, kad galėtų prieštarauti paragr. 16, skyriuje 1, nustatytam principui."

3) "Asociacijos nariai — valstybės praneša Tarybai laike josios nustatytą termino dėl paragr. 16, skyriuje 1, visų suvaržymų detales, kad jų teritorijoje kitų narių — valstybių piliečiams bus taiko-

mas mažiau palankus traktavimas, kaip savo piliečiams."

4) "Taryba ištiria vėliausiai iki 1964 m. gruodžio mėn. 31 d., o taip pat gali tirti ir kiekvienu momentu papildomų ar skirtingų nuostatų reikalingumą paragr. 16, 1 skyriaus principams įgyvendinti."

5) "Jokie šio paragrafo (16) nuostatai neklaido valstybėms — nariams kontroliuoti syetintaučių įvažiavimą, apsigyvenimą, užsieniimą bei išvažiavimą, remiantis viešosios tvarkos nuostatais, viešąja morale, tautos saugumu ar demografinė struktūra."

Toliau 16 paragrafas kalba apie procedūras reikalus, o taip pat nustato imonės sąvokas.

Mokėjimo balanso bei kurios nors ūkio šakos sunkumai

Įvykus mokėjimo balanse sunkumams (negatyvumui), nari — valstybei leidžiama (neliciant pagrindinių sutarties dėsnų kontingentų naikinimo reikalų) sumažinti tam tikroms prekių rūšims ir apžėtam laikotarpiui įvežimų kiekius. Apie tai turi būti pranešta Tarybai, kuri, ištyrus, gali atimesti sprendimą (arba patenkinti) ar pasiūlyti kitokį sprendimą. Ji nustato sanacijos laikotarpį ir procedūrą. Taip pat įvykus kurioje nors Asociacijos valstybėje didesnei bedarbei, dėl tam tikrų prekių paklausos sumažėjimo toji valstybė (neliciant bendrų tuo reikalu sutarties nuostatų) gali sumažinti kontingentus, bet nemaziau iki priešpaskutinių metų dyf-

ros mėnesių kiekio ir ne ilgesniam, kaip 18 mėnesių laikotarpiui, jeigu Taryba neraz reikalo to sumažinimo pražesti dar ilgesniam laikui. Taip pat Tarybos sutikimu leidžiama vartoti ir kitas priemones bedarbei mažinti, kokias toji valstybė laikys reikalingomis.

ZEMĖS ŪKIS

Atsižvelgiant į ypatingas žemės ūkio sąlygas, žemės ūkio gaminiams, išvardintiems atskirame sąraše (Pried. D), nustatomos skirtingos, kaip pramonėi sąlygos.

Zemės ūkio politika ir tikslas

1. Asociacijos nariai — valstybės pripažįsta reikalą siekti šios žemės ūkio politikos:

- a) kelti produkciją kartu racionalizuojant ūkiškąjį gamybos vystymąsi,
- b) sudaryti reikiamą rinkų pastovumą ir pakankamą vartotojų aprūpinimą prieinamomis kainomis,
- c) garantuoti žemės ūkyje dirbantiems asmenims pakankamą gyvenimo lygį. Šiai politikai siekti, nariai — valstybės kreipia tinkamą dėmesį į kitų narių — valstybių interesus, ir žemės ūkio gaminių eksportą, atsižvelgdamos į tradicinį prekybos santykių būvimą.

2. Minėtų tikslų siekdamas Asociacijos nariai — valstybės stengiasi išplėsti ir palengvinti prekybą, kad nariams — valstybėms, kurių ūkis labai priklauso nuo žemės ūkio gaminių eksporto, sudarytų tinkamą

abipusiškumą (abipusišką prekybos išlygimimą).

Kai kurios Asociacijos valstybės, siekdamos viršminėtų tikslų, sudariusios sutartis, kuriomis nustatiusios palengvinimų žemės ūkio gaminių prekybai, neišskiriant net muitų tarifų panaikinimo kai kuriems gaminiams. Jei tačiau tokios sutartys būtų sudarytos vėliau dviejų ar keleto valstybių, prieš jom įsigaliojant, privalo būti painformuojamas kitos Asociacijos valstybės. Visi tokių sutarčių nuostatai, liečiantieji muitų tarifus, taip pat taikomi ir kitų Asociacijos valstybių naudai.

Eksporto srityje nė vienas narys — valstybė negali kenkti kuriam nors kitam nariui, sudarant geresnes eksporto sąlygas kuriai nors prekei iš bendro sudaryto eksporto prekių sąrašo (D), kad padidintų savo prekes eksporto kiekį. Iki 1962 m. sausio mėn. 1 d. Taryba sieks tikslo nuostatams sudaryti, naikintiems eksporto skatinimo priemonės, kurios yra nuostolingos kitoms Asociacijos valstybėms. Panaikinimas, tačiau, muitų tarifų bei kitokių rinkliavų, kurios imamos nuo tos prekės vidaus rinkoje, šių nuostatų prasme, netaikomos eksporto skatinimo priemonė kuriai nors prekei.

(Bus daugiau)

Skaitkite ir platinkite Dienraštį

"NAUJIENA"

